Anul al 55-lea
10 Pagini

EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. ⊥. T. No. 120.288/932

Nr. 221 Marți 16 August 1938
10 Pagini P.

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

CELE DIN URMĂ ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

15 August 1916

Se împlinesc 22 de ani dela intrarea României în războiul mondial.

15 August 1916! Dată sfântă în istoria neamului românesc care, prin propriile lui sacrificii și-a cucerit unitatea națională, contribuind, alături și împreună cu aliații săi, la stabilirea unui echilibru moral în viața internațională întemeiat pe justiție și pe libertate.

I-a fost dat neamului nostru să treacă prin veacuri de suferință. I-a fost dat să suporte năvăliri și asupriri dușmane. Vigoarea lui însă n'a fost atinsă și, mândru de origina lui, mândru de însușirile lui, el a știut să-și păzească ființa lui națională, iar în clipa când a sunat goarna desrobirii, înainte de a se fi desăvârșit unitatea geografică și politică, se desăvârșise unitatea sufletească a românilor de pretutindeni. Ca prin minune, visul milenar devenise o realitate pe care sacrificiul de sânge al soldaților români a cimentat-o pentru vecie.

Dacă se cuvine ca în această zi gândurile noastre să se îndrepte cu evlavie și recunoștință către toți acești eroi ai neamului cari au făurit, murind pentru ea, unitatea noastră națională, către marele rege Ferdinand și duioasa regină Maria și către toți acei mari români cari, prin înțelepciunea și hotărârea lor, au știut să îndrumeze destinele neamului spre țărmul desrobirii, se cuvine în acelaș timp să privim viitorul cu răspundere și să consolidăm moștenirea sfântă pe care ne-au lăsat-o înaintașii noștri.

Și prima datorie a noastră, a tuturor, este să păstrăm neatinsă unitatea sufletească între românii din toate unghiurile țări, fiindcă această unitate constitue forța națională cu care, în ceasul primejdiei, vom putea face față oricărei încercări dușmane împotriva integrității noastre teritoriale și a libertății noastre.

România mare nu este o simplă expresiune geografică. Ea este simbolul unui act de dreptate, expresiunea voinței a milioane de oameni de același sânge și desăvârșirea istorică a unui destin.

Să nu uităm niciodată nici suferințele trecutului, nici sacrificiile făcute pentru încetarea lor. Dar, să nu ne lăsăm ispitiți de iluzii și să nu credem că generația noastră este numai beneficiara înaintașilor și că ei nu-i mai incumbă nici o datorie.

Frământările internaționale sunt din ce în ce mai accentuate. Orizontul se întunecă și nu departe de noi se ascut armele și se încurajează poftele și ambițiile. Să nu ne lăsăm ispitiți de deșertăciunea vorbelor și să privim cu ochi veghetori la frontariile noastre chiar atunci când ni se întind ramuri de măslini. Să fim hotărîți și tari — să fim harnici și uniți. Să fim generoși față de cei cari trăesc în mijlocul nostru și, credincioși tradiției noastre sufletești, să le dăm libertatea pe care ei au tăgăduit-o fraților noștri, de a trăi în legea și credința lor. Dar să nu lăsăm ca generozitatea noastră să degenereze în slăbiciune. Să fim mai presus de toate păzitorii vigilenți ai drepturilor sfinte ale neamului nostru care trebue să se poată desvolta liber în țara lui liberă, căruia i se cuvine conducerea destinelor lui proprii și care trebue să-și păstreze întreg, nestirbit caracterul ființei sale naționale.

Dacă justiția înfăptuită prin sacrificiul a milioane de oameni cari și-au vărsat sângele în timpul războiului mondial este astăzi amenințată, să nu uităm o clipă că neamul nostru a fost și el printre făuritorii acestei justiții.

Cu gândul închinat trecutului îndurerat dar glorios, să privim încrezători în viitor.

Încrezători dar hotărîți, tari și mai ales uniți cu toții în jurul ideii naționale.

Situația internațională

De luni de zile oamenii de Stat se străduiesc ca armele să cedeze togei. Nu mai există vacanțe diplomatice. Downing Street No. 10 și Foreign Office calcă cele mai scumpe tradiții: își întrerup concediile, renunță la liniștea de sfârșit de săptămână și se amestecă din ce în ce mai mult în politica turburată a continentului, în dorința lor de a salva bunul suprem al păcii.

Problemele internaționale de astăzi nu sunt însă de o deslegare ușoară. Spirite mai puțin stăruitoare ar fi ispitite să le considere ca insolubile.

Cele două Spanii, încăerate de doi ani, într'un război fratricid, duc o luptă de exterminare. Politica de neintervenție păruse, acum o lună, că a dus la un acord al tuturor acelora, care au intervenit sau n'au intervenit în Spania, dar care au interese vitale în această țară.

Se aștepta retragerea voluntarilor, care trebuia să fie începutul sfârșitului. Dar ea atârna de cei doi beligeranți. Guvernul din Barcelona și-a dat răspunsul la propunerile comitetului de neintervenție, dar generalul Franco, ocupat de operațiile militare n'a găsit, se zice, de mai multe săptămâni, timpul să răspundă. In Franța, care în semn de bunăvoință și-a închis frontiera spre Spania, chiar simpatizanții naționaliștilor spanioli, se întreabă, dacă mai este cazul să înlesnească în acest fel victoria unui adversar eventual de mâine.

In Palestina sfâșierile dintre Evrei și Arabi continuă, cu aceiași violență. Și acolo lupta este fără cruțare. Și acolo, ca și în Spania, războiul civil pune în cauză interese imperiale, interese politice, strategice și economice vitale pentru Marile Puteri europene, care-și fac un război larvat, cu sângele și brațele altora.

In Extremul Orient cinci sute de milioane de oameni sunt angajați într'un război de istovire, în care boala, epidemiile și inundațiile fac mai multe victime ca bombardamentele. De un an războiul n'a ajuns la nici o hotărîre. Armistițiul ruso-japonez e singurul act de destindere în conflictul din răsăritul îndepărtat, dar cine știe dacă el nu traduce în realitate decât o tactică de așteptare, până în clipa când războiul din China se va apropia de o hotărîre sau până când taberele în luptă vor fi complet secătuite de forțe?

In Cehoslovacia, spinoasa misiune a lordului Runciman este îngrădită de limite care nu se pot trece: de o parte imperativele constituționale și naționale ale unui guvern, care nu poate sacrifica unitatea Statului și garanțiile lui de existență, de altă parte intransigența unei puternice grupări etnice, care simte la spatele ei forța națională masivă a germanismului.

Misiunea mediatorului britanic are cel puțin meritul de a fi o supremă încercare de pace și de a înlătura, în așteptare, o soluție de forță.

Toate gravele probleme internaționale în curs apar ca insolubile pentru moment; toate angajează interesele tuturor Marilor Puteri ale lumii; toate pot avea ca urmare, dacă nu intervin soluții transacționale, un recurs la forță, pentru a curma situații imposibil de menținut.

Intr'o astfel de atmosferă de încordare au avut sau vor avea loc manevrele tradiționale în această epocă a anului, în toată Europa occidentală. Ele sporesc greutățile acelora, cari urmăresc stabilirea unui acord general. In Belgia, în Marea Britanie, în Franța, manevrele n'au depășit proporțiile locale ale exercițiilor militare obișnuite. In Italia, manevrele din Abruzzi au avut proporții relativ modeste. De fapt Italia, în Etiopia și în Spania, face manevre de trei ani. Discursul tradițional în asemenea ocazii, al d-lui Mussolini, a dat manevrelor, cu vigoarea obișnuită, un relief de actualitate. „Italia este pe punctul de a crea un nou tip de război, repede, violent, implacabil, bazat pe devotament, pe hotărîre neclintită și pe încrederea nesdruncinată în inițiativa, ardoarea și în puternicele calități fizice și spirituale ale șeflor".

Ecoul acestor cuvinte se amplifică în proporții uriașe în Germania. Agențiile de presă ne informează că lucrări de fortificație considerabile se fac atât pe frontiera Rinului, unde vor fi gata în Septembrie, cât și pe frontiera cehoslovacă. Numeroase regiuni din Germania sunt declarate „Sperrgebiet", teritoriu închis pentru străini. Manevrele viitoare vor lua proporții nemaivăzute pentru asemenea exerciții militare: presa vorbește de un milion și jumătate de oameni concentrați în acest scop.

La Londra și Paris, ca și aiurea, neliniștea apare legitimă, în situația internațională de azi. Nici o speranță nu este astăzi de prisos, nici o străduință de destindere nu trebue să pară fără folos, iar înțelepciunea și tenacitatea oamenilor de Stat, care voesc pacea, nu trebue să fie depășite decât de vigilența lor.

REZIDENȚII REGALI

M. S. Regele semnând decretul de sancționare a noui legi administrative

Incepând de azi, Statul român are la temelia sa un nou statut administrativ. Circumscripțiile teritoriale prevăzute prin acest statut, cum și organizarea technică a conducerii lor tind să imprime țării nu numai o configurație administrativă nouă, dar și un nou sistem de a gospodări interesele locale, întemeiat pe principiul descentralizării, în vederea desvoltării vieții provinciale.

Noua lege administrativă recunoaște 4 circumscripții teritoriale: comuna, plasa, județul și ținutul. Dintre acestea, comuna și ținutul sunt declarate din capul locului persoane juridice. In timp ce plasa și județul rămân organisme de control și de descentralizare administrativă.

De fapt, punctul central al reformei îl constitue crearea celor zece ținuturi, a căror delimitare trebuia să satisfacă cerințele unei grupări cât mai reușite a nevoilor și intereselor locale și să răspundă în același timp și imperativelor impuse de interesele superioare de stat.

Fiecare ținut e pus sub conducerea unui rezident regal, numit pe 6 ani.

Puterile, ca și îndatoririle rezidenților regali, sunt deosebit de însemnate. Rezidentul este reprezentantul guvernului în ținut și tot el este capul ierarhic al întregii administrații ținutale, având sub veghea și ordinele sale pe toți funcționarii exteriori ai ministerelor, cu excepția elementelor aparținând justiției armatei, afacerilor străine, căilor ferate și stabilimentelor de învățământ superior. Nu numai că supraveghează activitatea funcționarilor și controlează gestiunile, ordonanțează sumele repartizate de fiecare departament, dar tot el numește, transferă și înaintează în toate funcțiile publice, pe funcționarii pentru a căror numire nu se cere decret regal, având dreptul de a pune în mișcare și acțiunea disciplinară împotriva celor în culpă.

In grija lui este dată menținerea ordinei și siguranței publice, având la dispoziție organele polițienești și ale jandarmeriei și putând cere, la nevoe, chiar punerea în mișcare a forței militare.

Ca șef al administrației ținutale, rezidentul regal supraveghează nu numai administrația locală propriu zisă, ci și asociațiunile, composesoratele de păduri și toate stabilimentele publice și de utilitate publică din ținut, putând asista și prezida ședințele lor.

In exercitarea atribuțiunilor, rezidentul regal este ajutat de Consiliul ținutului, care se compune din membri de drept și din membri aleși. Aceștia din urmă sunt desemnați, parte, de consiliile comunale din ținut, parte de organizațiile profesionale (camerele de agricultură, de comerț, industrie și muncă) din ținutul respectiv.

Din cele schițate mai sus, rezultă cât de mari sunt drepturile, dar și răspunderile legate de această funcțiune. Exercitarea lor, cu cele mai bune rezultate pentru folosul local și cel obștesc, este deci în funcțiune de competență, de energia, de autoritatea morală personală a celui învestit cu această demnitate. Acest considerent a și determinat pe legiuitor să prevadă condițiuni și garanții deosebit de exigente pentru cei meniți să ia pe seama lor răspunderea conducerii administrative a ținuturilor.

Patrick O'Brien,
celebrul gangster american a stat două zile in Capitală

Toată lumea a citit desigur că celebrul gangster american Patrick O'Brien, a fost semnalat de poliția Statelor Unite ale Americii, că întreprindea un voiaj în Europa centrală.

N'a știut însă nimeni că O'Brien a fost timp de două zile în Capitală.

Cu pașaportul nr. 517.684. din 21 Aprilie 1938, eliberat de autoritățile din Washington, el a intrat în România venind dela Sofia.

S'a oprit la București, și a descins la hotelul „Royal" din str. Sărindar, unde a ocupat camera 33.

Masa a luat-o regulat la restaurantul „Modern".

Filat de autorități, gangsterul a fost silit să părăsească țara.

După ce și-a vizat pașaportul la legația U. S. A., din str. Povernei, supraveghiat de poliție, a părăsit țara îndreptându-se spre Lemberg.

PARADISURI CARE NI SE FURĂ

de AL. GREGORIAN

Imi petrec vacanța la Lacul Roșu, într'una din cele mai frumoase stațiuni climatice din țara noastră. Așezat într'un ținut superb, la intrarea în Cheile Bicazului, în această gură de raiu românesc care poate fi comparată fără teamă de exagerare cu Tyrolul, Lacul Roșu (în vechea denumire Ghylcoșul) domină părțile răsăritene ale Transilvaniei din vârful semeț al masivului Gherghiului și își lărgește spațiile până spre Ceahlău și până în inima podișului ardelean.

Cine a văzut aceste locuri, cine iubește înalturile unde hălăduesc cerbii și vecinătățile cerului unde crește Floarea Reginei, cine a simțit odată beția alpină a Cheilor Bicazului, acela rămâne pentru totdeauna amantul lor și revine aici, mereu, chemat de o irezistibilă putere hipnotică.

Nu știu dacă poesia acestor locuri stă în splendorile integrale ale peisagiului sălbatic, în strivitoarea grandoare a pereților de granit și porfir, ce sfâșie un bulevard de cer și-l dărue spre jefuire ochiului; nu știu dacă frumosul, aici, e în imensitatea acestui masiv verde și șburlit, privit în întregimea lui, sau în rocile acestea vineții, în fiecare din aceste poeme seine ale naturii care închipue ici dantelăriile Domului din Viena, dincoace o coroană intactă de cetate, un cap de urs ori o căciulă dacă. Nu știu, fiindcă la fiecare pas te seduce o altă capod'operă a eruptiilor și a vremii, un luminiș scăldat în ape orbitoare de soare, și colosale văgăuni de piatră, unde omul primitiv a scrijilit, poate, cu milioane de ani în urmă, cea dintâi idee a lui gândită cu grezia...

In fața acestor peisagii miortitice te cuprinde o bizară încontrare de senzații. E o poftă păgână, olimpiană, de a-ți înfige orgoliul, ca pe un steag, în aceste creste din nouri și e, totodată, nu știu ce sacră emoție, sunt nu știu ce acorduri religioase care-ți năvălesc în suflet și-ți îndoae genunchii cerbiciei în evlavie și umilință.

Prea e uriaș Dumnezeu, prea e cosmic în înălțimile acestea amețitoare...

Stațiunea climatică propriu zisă e la poalele Suhardului, în mijlocul unei hore de culmi, la o altitudine de peste o mie de metri. Sunt câteva zeci de vile ca niște cutioare clădite din bețe de chibrit, câteva drumuri care îndulcesc suișurile pripoarelor, superbul lac provenit dintr'o scufundare a scoarței și din care se văd încă vârfurile protestatare ale brazilor, și, încolo, munte nesfredelit de dintele civilizației, dar chelit de fierăstrăul nemilos al exploatorului evreu.

Abia de acum încolo va înflori această stațiune minunată. Și de aceea credem că e momentul să atragem atenția oficiului

(Continuare in pag. 2-a)

O pădure in flăcări

A ars o mare suprafață precum și mai multe grămezi de lemne de foc

Constanța, 13 August

Din cauze ce nu se cunosc, azi dimineață pela ora 11 jum., un puternic foc a cuprins, pentru a doua oară, în timpul acestei veri, pădurea Comorova, din apropierea Mangaliei.

Focul s'a întins cu o repeziciune uimitoare, din cauza ierburilor uscate, precum și a luminișurilor cu mărăcini foarte abundenți în această pădure.

Cum, la un moment dat, focul amenința să cuprindă și pavilionul ocolului silvic din pădure, au fost chemați la fața locului soldații dela compania de grăniceri, cum și locuitorii din comunele învecinate, cari au reușit să izoleze clădirea.

A ars o mare suprafață din pădurea Comorova, precum și mai multe grămezi de lemne de foc.

Pagubele sunt foarte mari.

Sancționarea nouii legi administrative

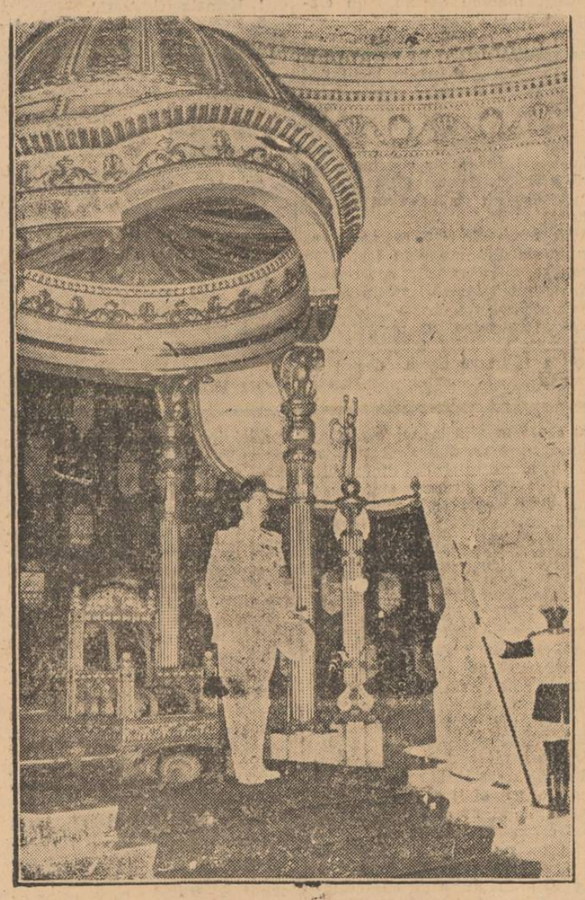

M. S. Regele în sala Tronului

CIOCNIRE DE TRENURI

Mexico 13 (Rador). — Două trenuri exprese mergând în sens invers s'au ciocnit în apropiere de Mexico.

Trenurile erau încărcate de turiști.

Opt vagoane au deraiat. Sunt 4 morți și 12 grav răniți.

——xX⊙●⊙Xx——

Moartea a trei alpiniști germani

Berna 13 (Rador). — Trei alpiniști germani și-au găsit moartea în munții Cerveni.

Doi excursioniști elvețieni cari plecaseră pentru a face o ascensiune în același munți au dispărut deasemeni fără urmă.

——xX⊙●⊙Xx——

Trebue să fiți buni creștini, pentru a fi buni italieni" a declarat Papa unui grup de industriași

Roma, 13 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite

Papa a primit azi la Castel Gandolfo un grup de 235 de industriași din textile, din regiunea Brescia.

In discursul ținut cu acest prilej, Suveranul Pontif a declarat între altele: „Trebuie să fiți buni creștini, pentru a fi buni italieni. Cei cari cred altfel săvârșesc o greșeală foarte gravă și dezastruoasă".

CATASTROFĂ AVIATICĂ
IN MUNȚII PĂDUREA NEAGRĂ
Un avion cu pasageri pe linia Praga-Paris s'a prăbușit in flăcări. — 16 morți

Serviciul special al „Universului"

Praga, 13 (Radio-Central). — Un avion al liniei aeriene cehoslovace Praga-Paris, s'a prăbușit azi, la ora 11 dim., din motive necunoscute, în Pădurea Neagră, în apropiere pe Oberkirchen, la 40 kilometri de Strassbourg.

Avionul era de tipul „Savoia Marchetti" și pe bordul lui se aflau 13 pasageri și echipajul compus din patru oameni.

Avionul urma să sosească la Strassbourg la ora 11,05. La ora 11 și un minut s'a primit ultima radiogramă depe avion, arătându-se că sboară la o înălțime de 600 metri, având de luptat cu o furtună violentă. Sosirea avionului întârziind, s'au început imediat cercetările și în curând s'a primit din Freiburg știrea că avionul s'a prăbușit în Pădurea Neagră.

Avionul era condus de cunoscutul pilot cehoslovac Bradenec.

După ultimele știri, 16 persoane au pierit în această catastrofă. Numai stevardesa a scăpat cu viață. Printre pasageri se aflau directorul Frank dela societatea de filme Fox, cu soția, un englez, patru persoane a căror naționalitate nu se cunoaște încă. Ceilalți erau cetățeni cehoslovaci.

AVIONUL S'A PRABUȘIT IN FLACARI

Praga, 13 (Radio Central). — Asupra groaznicului accident de aviație din Pădurea Neagră se află următoarele amănunte:

Spre a putea lupta mai ușor împotriva furtunei, avionul a primit dela Strassbourg dispoziții să coboare la o înălțime de 600 metri. Avionul sbura atunci la o înălțime de 1000 metri. Executând ordinul, avionul s'a lovit la o înălțime de 800 metri de coroana unui copac de 20 metri, aflat pe vârful unui deal.

Avionul a luat foc și s'a prăbușit.

Stevardesa Maria Krentner, în vârstă de 23 ani, care se afla în serviciul societății aeriene din luna Aprilie, a scăpat cu viață ca prin minune. In momentul prăbușirii ea a fost asvârlită afară din avion în crengile pomului, iar de acolo a căzut la pământ dela o înălțime de 5 m., alegându-se numai cu o rană mică la picior. Toate celelalte persoane aflate pe bordul avionului au fost ucise.

Ducele Mussolini, Principele Umberto, mareșalul Graziani și ministrul Bottai la manevrele armatei italiene